

Газета Всеукраїнської асоціації пенсіонерів "50 плюс" видається за сприяння Посольства Канади в Україні,

Інституту Сталих Спільнот (ISC)

та проекту UCAN (Ukraine Citizen Action Network - "Мережа громадянської дії в Україні")

НАШ ДЕВІЗ: ДОПОМОЖИ СОБІ САМ!

50 плюс

ГАЗЕТА ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ ПЕНСІОНЕРІВ

Заснована в лютому 2003 року
Свідоцтво про реєстрацію
КВ 6981 від 13.02.03

№4(8)

Для членів ВАП – безкоштовно
2004 рік

ДЛЯ ТИХ, КОМУ П'ЯТДЕСЯТ І БІЛЬШЕ

Обговорюємо проект Закону України

Ініціативи ВАП

У лютому 2004 року в газеті „50 плюс” був опублікований підготовлений за ініціативою Всеукраїнської асоціації пенсіонерів проект Закону „Про запобігання дискримінації літніх в Україні”. На сторінках видань ВАП

протягом кількох місяців йде обговорення цього документу, і читачі „50 плюс” та журналу „Наше покоління” вже мали змогу ознайомитися з багатьма відгуками на законопроект.

Продовження на 4–7-й стор.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Проект

Про запобігання дискримінації літніх в Україні

Цей Закон спрямований на запобігання дискримінації літніх за ознакою віку

РОЗДІЛ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Літні в Україні

Літні в Україні володіють усією повнотою соціально-економічних, політичних, особистих прав і свобод, закріплених Конституцією України та іншими законодавчими актами.

Відповідно до цього Закону літніми вважаються особи, яким виповнилося 50 років.

Стаття 2. Дискримінація літніх

Відповідно до цього Закону дискримінацією літніх вважається обмеження в реалізації конституційних прав і свобод людини і громадянина, які застосовуються залежно від віку особи.

Дискримінація літніх забороняється і переслідується за законом.

Захист прав, свобод і законних інтересів літніх забезпечується в судовому або іншому порядку, встановленому законом.

Законодавство про запобігання дискримінації літніх в Україні складається з цього Закону та інших актів законодавства, що видаються відповідно до нього.

Стаття 3. Основні засади забезпечення рівності літніх

Основними засадами забезпечення запобігання дискримінації літніх є:

- 1) державна підтримка, сприяння та захист прав;
- 2) впровадження світових стандартів запобігання дискримінації літніх;
- 3) законність;
- 4) об'єктивність;
- 5) справедливість;
- 6) неупередженість.

Стаття 4. Основні напрями державної політики із запобігання дискримінації літніх

Діяльність держави щодо літніх виявляється у

створенні правових, економічних, політичних, соціально-побутових і соціально-психологічних умов для задоволення їхніх потреб у відновленні здоров'я, матеріальному забезпеченні, посиленій трудовій та громадській діяльності.

Державна політика із запобігання дискримінації літніх повинна включати такі основні напрями:

- формування правової бази запобігання дискримінації літніх, удосконалення і розвиток законодавства в цій сфері;
- проведення експертизи нормативно-правових актів, прийнятих органами державної влади;
- прийняття і реалізація спеціальних програм, метою яких є усунення дискримінації за ознакою віку;
- включення до загальнодержавних програм, спрямованих на реалізацію конституційних прав і свобод громадян, а також до програм із розвитку соціальної сфери заходів, що унеможливають дискримінацію літніх;
- виховання і пропаганда культури поваги до літніх;

Продовження на 2-й стор.

Продовження. Початок на 1-й стор.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Проект

Про запобігання дискримінації літніх в Україні

- захист суспільства від інформації, спрямованої на дискримінацію громадян за ознакою віку;
- виконання загально визнаних принципів і норм міжнародного права, а також міжнародних зобов'язань України.

Стаття 5. Заборона дискримінації за віковою ознакою

Відповідно до статті 24 Конституції України і загально визнаних принципів і норм міжнародного права і міжнародних договорів України літні, як і інші громадяни України, мають рівні права і свободи і рівні можливості для їх реалізації.

Порушення даного принципу, тобто проведення політики, або вчинення інших дій, що ставлять літніх у нерівні умови за ознакою віку, вважається дискримінацією і підлягає усуненню в порядку, визначеному законом.

Не є дискримінацією за ознакою віку:

- встановлення пенсійного віку;
- виборчий ценз.

Відповідно до міжнародних стандартів при прийомі на роботу, просуванні по службі, професійному навчанні, установленні режимів і умов праці, а також звільненні працівників, включаючи державних службовців, повинні враховуватися вимоги законодавства щодо прав і гарантій для літніх.

Стаття 6. Статистика і моніторинг у сфері запобігання дискримінації літніх

Показники зміни соціально-економічного становища літніх підлягають включенню у державні статистичні звіти.

Уповноважені центральні органи виконавчої влади з питань статистики, праці і соціального захисту населення організують постійний нагляд (моніторинг) за забезпеченням запобігання дискримінації літніх, наданням їм рівних прав і рівних можливостей з метою:

- проведення системного аналізу реалізації прав і можливостей літніх;
- розробки заходів для запобігання й усунення фактів дискримінації за ознакою віку;
- підготовки статистичної та іншої інформації для державних соціальних програм і національних доповідей України в ООН.

РОЗДІЛ II

ГАРАНТІЇ ДЛЯ ЛІТНІХ

Стаття 7. Гарантії держави щодо запобігання дискримінації літніх у гуманітарній сфері

Держава гарантує:

- забезпечення умов для доступу літніх до одержання професійно-технічної і вищої освіти, до усіх видів професійного навчання і підвищення кваліфікації, до участі у здійсненні освітнього і наукового процесу;
- розвиток досліджень з питань рівноправності громадян;
- використання навчальних програм і підручників, що виключають пропаганду дискримінації за ознакою віку.

Стаття 8. Обов'язки державних органів, органів місцевого самоврядування і керівників організацій із запобігання дискримінації літніх у соціально-економічній сфері

Державні органи, органи місцевого самоврядування і керівники організацій усіх форм власності зобов'язані забезпечувати літнім можливість доступу до економічних ресурсів суспільства, у тому числі до рухомого і нерухомого майна, землі, фінансових та інформаційних ресурсів; а також до вільно обраних виду діяльності і професії.

Стаття 9. Забезпечення прав літніх на працю

З метою забезпечення прав літніх на працю роботодавці (керівник державного органу, організації незалежно від форми власності) відповідно до норм Кодексу законів про працю і колективних договорів забезпечує:

- рівні, поряд з іншими громадянами України, можливості для літніх при прийнятті на роботу;
- рівний, поряд з іншими громадянами України, доступ літніх до вакантних робочих місць;
- рівну, поряд з іншими громадянами України, заробітну плату (винагороду) для літніх, коли вони виконують однакову роботу при рівній якості праці або роботу, що має рівну цінність;
- рівні можливості, поряд з іншими громадянами України, для підвищення кваліфікації, здійснення перепідготовки, просування по службі;
- безпечні умови праці, що гарантують збереження життя, здоров'я і гідності літніх.

Вік особи не може бути підставою для відмови у прийнятті її на роботу.

Забороняється публікація оголошень про прийом на роботу, в яких містяться дискримінаційні положення щодо літніх.

Роботодавцю забороняється:

- відмовити у прийнятті на роботу або звільнити працівника, або дискримінувати його шляхом ненадання компенсацій, пільг, умов, передбачених чинним законодавством, через його вік;
- скорочувати заробітну плату працівника через його вік;
- обмежувати, розділяти або класифікувати робочих за віковою ознакою, якщо такий розподіл (обмеження, класифікація) негативно впливає на літнього працівника.

Державна служба зайнятості не має права відмовляти у взятті на облік особи, або іншим чином дискримінувати особу через її вік.

Стаття 10. Гарантії рівноправності літніх у разі масового звільнення працівників

У разі масового звільнення працівників, тобто звільнення, що перевищує одну третину загальної кількості працюючих на підприємстві (установі, організації) будь-якої форми власності критерій віку не може бути основою для звільнення.

Стаття 11. Рівноправність літніх у сфері соціальних гарантій

Не допускається застосування систем соціального страхування, пенсійного забезпечення, адресної соціальної допомоги, що погіршують становище літніх. Органи державної влади України, органи місцевого самоврядування, посадові особи підприємства, установи, організації при здійсненні заходів со-

ціального захисту населення зобов'язані враховувати інтереси літніх.

Стаття 12. Рівні можливості літніх при прийнятті на державну службу і при її проходженні

Відповідно до конституційного принципу рівних прав і свобод і рівних можливостей літніх при прийнятті на державну службу і при її проходженні не допускається встановлення будь-яких прямих або непрямих обмежень або переваг залежно від віку.

Керівники державних органів, відповідні посадові особи зобов'язані забезпечити рівний доступ літніх до державної служби відповідно до їхніх здібностей і професійної підготовки незалежно від віку претендента.

Керівники таких органів, установ зобов'язані створювати реальні умови для дотримання статті 24 Конституції України.

Стаття 13. Рівний доступ літніх до конкурсів на заміщення посад державної служби

Заміщення вакантних посад державної служби, у тому числі керівних, забезпечується шляхом проведення конкурсів, у яких рівною мірою і на рівних умовах беруть участь літні.

Стаття 14. Рівний доступ літніх до служби в органах місцевого самоврядування

Гарантії щодо реалізації рівних прав і рівних можливостей літніх при прийнятті на службу в органах місцевого самоврядування та її проходженні визначаються законами України, нормативно-правовими актами органів місцевого самоврядування і статутами закладів комунальної форми власності.

Органи місцевого самоврядування, їхні посадові особи відповідають за проведення заходів для реалізації зазначених прав і можливостей.

РОЗДІЛ III

МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І МОЖЛИВОСТЕЙ ЛІТНІХ

Стаття 15. Забезпечення прав і можливостей літніх Президентом України

Президент України як гарант прав і свобод людини і громадянина використовує свої повноваження для дотримання конституційного принципу рівних прав і свобод і рівних можливостей, в тому числі для літніх.

Стаття 16. Повноваження Верховної Ради України у сфері забезпечення прав і можливостей літніх

Верховна Рада України формує правову основу державної політики із забезпечення прав і можливостей літніх у всіх сферах державного і громадського життя через ухвалення відповідних законів.

Верховна Рада України періодично, але не рідше одного разу на два роки, заслуховує доповідь про стан справ у сфері рівноправності літніх.

Доповідь, подана Кабінетом Міністрів України, підлягає опублікуванню в засобах масової інформації.

Стаття 17. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері забезпечення прав і можливостей літніх

Кабінет Міністрів України в межах своїх конституційних повноважень:

- організує виконання Конституції України, законів, указів Президента України, міжнародних договорів України у сфері рівноправності літніх; здійснює систематичний контроль над їх реалізацією, вживає необхідних заходів щодо усунення порушень законодавства, включаючи порушення нормативно-правових актів, що визначають механізм реалізації конституційного принципу рівноправності літніх;
- бере участь у розробці і забезпечує проведення єдиної державної політики, спрямованої на досягнення рівних прав і рівних можливостей літніх у всіх сферах державного і громадського життя, взаємодіє із громадськими об'єднаннями із зазначеного питання;
- розробляє державні цільові програми із забезпечення рівноправності літніх, забезпечує їхнє виконання;
- координує і контролює діяльність центральних органів виконавчої влади щодо захисту і забезпечення рівноправності літніх;
- представляє не рідше як раз на два роки у Верховній Раді України доповідь про стан справ у сфері забезпечення рівноправності літніх.

Стаття 18. Повноваження центральних органів виконавчої влади у сфері забезпечення прав і можливостей літніх

Повноваження центральних органів виконавчої влади у сфері здійснення ними діяльності щодо створення необхідних правових, економічних, соціальних умов реалізації прав і свобод громадян, включаючи створення можливостей для підтримки і реалізації заходів для рівноправності літніх, визначаються Президентом України і Кабінетом Міністрів України.

Виконавчі органи державної влади суб'єктів України беруть участь у проведенні єдиної державної політики із забезпечення рівноправності літніх, розробляють і здійснюють регіональні цільові програми щодо захисту рівних прав і рівних можливостей літніх.

Стаття 19. Захист і реалізація рівних прав і рівних можливостей літніх органами місцевого самоврядування

Органи місцевого самоврядування відповідно до законодавства здійснюють заходи щодо розробки і реалізації місцевих цільових програм, спрямованих на захист і реалізацію прав і можливостей літніх, координують свої дії з діями центральних органів виконавчої влади в частині підтримки відповідних державних, регіональних і місцевих програм.

Центральні органи виконавчої влади в межах своїх повноважень здійснюють організаційне, інформаційне та інше сприяння органам місцевого самоврядування у їх діяльності щодо забезпечення рівних прав і рівних можливостей літніх.

Стаття 20. Захист державних гарантій рівних прав і рівних можливостей літніх Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини відповідно до Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» здійснює заходи для реалізації державних гарантій рівних прав і рівних можливостей літніх та забезпечення їх дотримання з боку державних органів і посадових осіб.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини розглядає скарги на рішення і дії (бездіяльність) державних органів, органів місцевого самоврядування, посадових осіб, службовців, які порушують принцип рівних прав і рівних можливостей літніх, якщо заявник оскаржив ці рішення у судовому або адміністративному порядку, але не згоден із рішеннями, ухваленими по його скарзі, і вживає заходів щодо відновлення порушених прав у межах своєї компетенції.

Стаття 21. Участь громадських об'єднань у забезпеченні рівності прав і можливостей літніх

Всеукраїнська громадська організація «Всеукраїнська асоціація пенсіонерів», інші громадські організації, які створені для захисту та задоволення інтересів літніх:

- беруть участь у розробці рішень, прийнятих органами державної влади й органами місцевого самоврядування з питань забезпечення рівноправності літніх;
- представляють і захищають права громадян у судах та інших державних органах;
- користуються іншими правами для захисту конституційного принципу рівних прав і рівних можливостей літніх, наданими їм відповідно до законодавства України.

Всеукраїнська громадська організація «Всеукраїнська асоціація пенсіонерів», інші громадські організації для здійснення своєї діяльності, спрямованої на захист прав літніх, мають право одержувати від відповідних центральних та місцевих органів виконавчої влади інформаційну та іншу допомогу в порядку, визначеному законодавством України.

Стаття 22. Оскарження фактів дискримінації за віковою ознакою

Скарги громадян на дискримінацію за віковою ознакою, на дії (бездіяльність) державних органів, органів місцевого самоврядування, посадових осіб, підприємств, установ, організацій, засобів масової інформації підлягають розгляду державними органами, органами місцевого самоврядування, організаціями, громадськими об'єднаннями, посадовими особами, прокурорами або судами в порядку, визначеному законом.

Стаття 23. Усунення порушень законодавства, пов'язаних із дискримінацією за віковою ознакою

Центральні органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, посадові особи на основі звернень громадян і за власною ініціативою виявляють порушення законодавства про рівність прав і можливостей літніх і вживають заходів щодо їх запобігання та усунення.

Особам, які постраждали від насильства у родині, від дискримінації за віковою ознакою на роботі або в побуті, відповідні служби органів виконавчої влади, а також органів місцевого самоврядування надають психологічну, юридичну та іншу потрібну допомогу.

Стаття 24. Державний нагляд і контроль за дотриманням законодавства про рівні права і рівні можливості літніх

Державний нагляд і контроль за дотриманням законів та інших нормативно-правових актів, спрямованих на забезпечення рівних прав і рівних можливостей літніх, здійснюється в порядку, визначеному законом.

РОЗДІЛ IV

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ І РІВНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ЛІТНІХ

Стаття 25. Відповідальність за порушення законодавства про забезпечення рівних прав і рівних можливостей літніх

Особи, винні у порушенні вимог законодавства про забезпечення рівних прав і рівних можливостей літніх, несуть цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність відповідно до законів України.

Стаття 26. Обов'язки і відповідальність посадових осіб органів державної влади, установ, організацій, підприємств усіх форм власності

Посадові особи органів державної влади, установ, організацій, підприємств усіх форм власності зобов'язані дотримуватися Конституції України, законів України, інших нормативно-правових актів, які визначають права та інтереси літніх, забезпечувати виконання покладених на них цим законом завдань.

За невиконання або неналежне виконання посадовими особами органів державної влади, установ, організацій, підприємств усіх форм власності вони притягаються до матеріальної відповідальності згідно з чинним законодавством.

Моральна шкода та збитки, завдані літнім неправомірними діями, дискримінацією з боку посадових осіб органів державної влади, підлягають відшкодуванню за рахунок коштів державного бюджету, а посадових осіб установ, організацій, підприємств усіх форм власності – за рахунок цих установ, організацій, підприємств.

РОЗДІЛ V

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 27. Участь України в міжнародному співробітництві у сфері забезпечення рівних прав і рівних можливостей літніх

Україна бере участь у міжнародному співробітництві у сфері забезпечення рівних прав і рівних можливостей літніх відповідно до норм міжнародного права.

Стаття 28. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором, ратифікованим Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться у законодавстві України про забезпечення рівних прав і рівних можливостей літніх, застосовуються правила міжнародного договору.

РОЗДІЛ VI

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у тримісячний термін:

- подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо внесення змін до законів України, що впливають з цього Закону;
- привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом;
- забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади прийнятих ними нормативно-правових актів, що не відповідають вимогам цього Закону.

Ініціативи ВАП

Продовження. Початок на 1-й стор.

Але до редакції видань ВАП надходять численні листи й телефонні запити від громадян, які не є членами Асоціації, з проханням надіслати примірник газети з текстом законопроекту. Воно й зрозуміло: адже видання ВАП у передплату та роздрібну торгівлю не надходять, а безкоштовно розповсюджуються тільки серед членів Асоціації. До того ж за час, що минув після лютневої публікації, до ВАП було прийнято близько 2000 нових членів, які також бажають узяти участь в обговоренні важливого документу.

Враховуючи сказане, Всеукраїнська асоціація пенсіонерів, за підтримки Інституту Сталих Спільнот (ISC) та проекту UCAN (Ukrainian Citizen Action Network – „Мережа громадянської дії в Україні”) здійснює видання спеціальної брошури, а також номера газети „50 плюс” з текстом законопроекту. Принагідно Рада ВАП висловлює щирі вдячності нашим партнерам за можливість здійснити спільний проект – ВАП – UCAN.

Ми звертаємось до всіх, кому не байдужі проблеми літніх громадян, з проханням узяти участь в обговоренні проекту. У цьому номері ми продовжуємо друкувати відгуки, зауваження та пропозиції громадян, а в наступному номері плануємо підбити підсумки обговорення.

Відгуки просимо надсилати разом з фотографіями авторів на адресу:

04071, м. Київ,
вул. Нижній Вал, 21,
Всеукраїнська
асоціація пенсіонерів.

Обговорюємо

Не тягар, а повноцінний член суспільства!

Як мені здається, розробники законопроекту передусім обов'язково мають дати відповіді на ряд запитань, щоб визначитися, що саме слід вважати дискримінацією літніх громадян.

1. Чи є дискримінацією встановлення для пенсіонерів, та й взагалі для тих, кому за 50, прожиткового мінімуму, котрий значно менший за „мінімум” для працездатного контингенту? Це надзвичайно важливе, принципове питання, адже витрати літніх на ліки та медичні послуги (принаймні потреба в таких витратах!) набагато вищі, ніж у молоді. Через відсутність необхідних коштів абсолютна більшість літніх вимушена задовольняти свої потреби в ліках та медпослугах за рахунок зменшення витрат на своє харчування, інші життєво важливі потреби. А ще „прожитковий мінімум” має враховувати регіональний розподіл індексу цін та споживчих цін.

Тепер використовується методика обчислення „прожиткового мінімуму” (чому це поняття я беру в лапки, гадаю, всім зараз стане зрозуміло), згідно з якою для забезпечення підтримання здоров'я людині виділяється аж 67 гривень 44 копійки на рік! Тож на одну особу (за цією методикою) на рік достатньо: вати – 1 упаковка; бинтів – 1 упаковка; валідолу, валер'янки – 10 упаковок; йоду або зеленки – 0,763 флакона; аспірину – 19 штук (таблеток?!); вітамінів – 34 штуки; гірчичників – 3,8 штуки (на місяць – 0,3 гірчичника!!!); дитячого крему – 0,38 штуки (менш як півтюбика!); іншого – на 5 гривень.

2. Чи вважають розробники законопроекту дискримінацією прогнозовану законодавчу ініціативу, реалізація якої призведе до альтернативи, перед якою хочуть поставити працюючих пенсіонерів: „Або 100 відсотків зарплати, або 100 відсотків пенсії”?

3. Яким чином можна повною мірою і повсюдно виключити з практики медичних (державних!) установ таку формулу ставлення до літніх: „Вам уже 70 (75, 80, 85, а то й 55)? То чого ж ви від нас хочете?” Потрібен законодавчий заслін цієї злочинної формули!

Мої пропозиції:

■ до преамбули або до розділу I слід записати щось на зразок: літні люди є не лише об'єктом соціальної та іншої допомоги, не тільки „найвразливішою верствою населення”, не тягарем для бюд-

жету і влади всіх рівнів, а передусім повноцінними і справді рівноправними членами суспільства, носіями кращих традицій народу, його досвіду, його культури, носіями знань; водночас вони є особами з підвищеними (деякими) потребами (в ліках, медичних, транспортних послугах тощо);

■ до останньої позиції статті 21 (у переліку форм участі) слід додати слова: „... до законодавства України, запрошуються до участі у громадських радах при органах центральної виконавчої влади та місцевих влад”.

У цілому ж ідея створення такого закону має величезне значення для того, щоб стаття 1 Конституції України наповнилась нарешті реальним змістом: „Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава”. Без законодавчого забезпечення прав літніх людей демократичною, соціальною і правовою державою ніколи не стане.

Світлана СОСНІНА,
пенсіонерка, член ВАП,
кандидат технічних наук.

проект Закону України

Хмельничани підтримують і заохочують!

Наш власний кореспондент по Хмельницькій області ознайомив кількох подолян з проектом Закону „Про запобігання дискримінації літніх в Україні” і попросив їх висловити свої думки з цього приводу. Друкуємо їхні відгуки про цей документ і пропозиції щодо поглиблення його змісту, вдосконалення окремих розділів.

Олександр БУДЖЕРАК,
адвокат,
полковник
міліції
у відставці:

Антоніна ГУЛЯЄВА,
ветеран
праці,
педагог:

Іван ДЕРЕШ,
голова Хмельницького міськкому профспілки працівників АПК, член Ради обласного відділення ВАП:

„ЗАСЛУЖЕНИМ – ЗАСЛУЖЕНЕ!”

Ініціатор підготовки такого законопроекту – Всеукраїнська асоціація пенсіонерів – одна з небагатьох громадських організацій, яка займається не дріб'язковими, а справді значущими, суспільної ваги справами. Саме такою, вагомою, вдячною, життєво важливою для мільйонів наших літніх громадян є підготовка проекту Закону, з яким я ознайомився. За своєю актуальністю цей документ має розглядатися як один з пріоритетних серед безлічі законодавчих ініціатив нашої влади. Адже нині соціальне забезпечення старшого покоління в нашій державі далеке від міжнародних норм, від суспільної християнської моралі.

Хочу сказати кілька слів про ображених працюючих літніх людей. Як відомо, Кабінет Міністрів України прийняв постанову щодо обмеження розміру місячного заробітку для тих ветеранів праці, котрим Верховною Радою встановлені надбавки до пенсії за заслуги перед Батьківщиною. Такі надбавки видаються лише в тому разі, коли місячна зарплата пенсіонера-трудівника не перевищує прожиткового мінімуму.

Через це чимало моїх знайомих залишають посилену працю, що приносить їм насамперед моральне задоволення, духовну наснагу, відчуття своєї причетності до життя суспільства, сприяє активному довголіттю. Чому залишають? Бо бояться втратити назавжди заслужений доважок до пенсії.

Чинovníки роз'яснюють: „Це – не назавжди! Як тільки ви вийдете „на повний пансіон”, виплата почесної доплати буде відновлена”. Та люди не вірять у тимчасовість такого обмеження. До того ж на схилі віку не знаєш, коли „назавжди” настане...

Відтак, підтримуючи чудову ідею ВАП у цілому, передаю авторам проекту колективну думку моїх земляків: слід доповнити статтю 9 такими словами: „Призначені державою пільги і винагороди працюючим пенсіонерам надаються у повному обсязі, незалежно від розміру заробітку”.

До речі, ця позиція стосуватиметься і багатьох державних службовців, яким адресовані статті 12 і 13 проекту, – щодо їхньої рівноправності з рештою громадян при наймі на роботу.

„ПОТУРБУЙМОСЯ ПРО ТИХ, КОМУ 80...”

Проект чітко визначає поняття „літні” – це ті, яким виповнилось 50 років. На мій погляд, окремо слід також дати визначення поняття „престарілі”. У тексті майбутнього Закону містяться різні розділи, спрямовані на захист інтересів літніх і престарілих, так би мовити, „молодих пенсіонерів” і тих, хто вже „зі стажем”.

Як мені здається, найбільшої уваги держави потребують саме громадяни похилого віку, тобто ті, кому 80 і більше. Більшість із них уже немічні. За моїми спостереженнями, серед них значна частина – самотні, позбавлені сімейного затишку. Багато вдівців та вдів, бездітних. З ласки Божої дожила людина, скажімо, до 90 років, а в неї вже й дітей немає – залишилися хіба що онуки чи правнуки.

Ніде правди діти, правнукам за сьогоднішньої скрути вистачає власних клопотів, де вже їм відгукуватись на запити прабабуси чи прадіда!.. Ось і доводиться стареньким розраховувати тільки на допомогу чужих людей, приймати їхні послуги. Одні подаються „під крило” спеціальних соціальних закладів, дехто наймає на свої скромні заощадження домашніх доглядачів. Тільки окремим щастить до скону відчувати ласку „рідної кровинки”.

До чого це я веду? А ось з якою думкою: до проекту Закону слід додати розділ (або принаймні окрему статтю) про захист престарілих, де визначити весь набір державних гарантій. Я б запропонувала подати це в такій редакції: „За бажанням престарілої особи органи державної влади призначають доглядача, якому встановлюється заробітна плата, не нижча за прожитковий мінімум для працездатних”.

Щоб у читачів не склалося враження, нібито я тут висловлюю свій власний біль, додаю: я щоденно відчуваю піклування рідної дочки, так би мовити, „молодого пенсіонера”. Та й учні-вихованці, дякувати їм, пам'ятають про свою вчительку, підтримують. Тому я, попри свій, далеко не бальзаківський вік, досі не почувуюся на узбіччі життя. Але, повірте, мене турбує важке буття тих моїх однолітків, які в цей тяжкий для України час, як мовиться, забуті Богом і людьми. Ось про них повинна подбати держава.

„ПОЗБУТИСЯ ГАНЬБИ!”

Коли я ознайомився з текстом законопроекту, одразу запропонував на засіданні Ради ХОВ ВАП розгорнути широке роз'яснення цього документа за місцем проживання громадян. Та й сам особисто роблю це під час зустрічей з працівниками АПК, які з великим інтересом сприймають таку корисну ініціативу ВАП.

Всі одностайно засуджують наявну в державі дискримінацію літніх громадян і вважають нагальною потребою якнайшвидше поставити законодавчий засліл такому ганебному явищу, тому гаряче підтримують зусилля ВАП.

Конкретні пропозиції, висловлені під час обговорення, хочу довести до широкої громадськості, а головне, до авторів проекту. Ось вони:

- у першому розділі слід окремим рядком записати: „Дискримінація літніх оголошується поза законом”; при цьому слід запровадити кримінальну відповідальність порушників цієї норми;

- у статті 4, де йдеться про основні напрями державної політики щодо запобігання дискримінації літніх, слід передбачити (окремим абзацом): „Держава скасовує ті норми законів, які спричиняють нерівність громадян у пенсійному забезпеченні”. Якщо це буде здійснено, тоді зникне кричуща нерівність серед літніх громадян, які (за рівних умов, тобто, маючи однаковий трудовий стаж, однакові умови праці тощо) штучно розділені на різні категорії: одні мають право на отримання пенсії у розмірі 80-90 відсотків від середнього заробітку, а інші – лише 20 відсотків. До речі, привілеями наділені насамперед державні чинovníки. Чи не тому вони байдужі до запитів знедолених співвітчизників?

На мою думку, настав час надати (на законодавчому рівні) Всеукраїнській асоціації пенсіонерів повноваження громадського колективного представника пенсіонерів України у Пенсійному фонді України. Та й у парламенті нам слід мати своїх представників, які б працювали над законами, що захищають інтереси літніх людей.

Розмовляв Віталій ЧИЖЕВСЬКИЙ,
власний кореспондент газети „50 плюс”
по Хмельницькій області.

Обговорюємо

«ПОГОВОРИМ ОТКРОВЕННО», –

предложил известному севастопольскому юристу наш собственный корреспондент в Севастополе Владимир ДЯТЧИК

(друкується мовою оригіналу)

О собеседнике

Ирина Владимировна ПОЧИНСКАЯ родилась в Крыму. Закончила Армавирский юридический техникум и Харьковский юридический институт. Работала инспектором отдела кадров и социального обеспечения в различных государственных организациях и учреждениях, в партийных и профсоюзных органах. С 1990 года – правовой инспектор Севастопольского горкома профсоюза работников торговли. С 2000 года по настоящее время – председатель Севастопольской городской организации Всеукраинского профсоюза работников торговли.

– **Ирина Владимировна, пожилые люди составляют около трети населения Украины. Многие из них продолжают трудиться в различных отраслях и сегодня. Обращаю Ваше внимание на следующее: трудиться, несмотря на преклонный возраст. Как Вы думаете, почему?**

– Чтобы разобраться в этом, я много думала, задавала неоднократно этот вопрос и самой себе, и многим пожилым людям. Не ради праздного любопытства, конечно. Ведь это действительно социальная проблема всего нашего государства, а не отдельного человека.

Ответы разные. Но большинство считает, что они и рады бы отдохнуть на старости лет, да не могут из-за низкого размера пенсии. Вот хотя бы моя мама, пенсионер. Как-то я спросила: «Хотела бы ты, чтобы государство заботилось о вас, пенсионерах? Чтобы вы могли, к примеру, заниматься самообразованием, компьютерами, путешествовать, ходить в музеи, театры, просто в гости друг к другу». Она засмеялась и сказала: «Отдайте мне мою настоящую, заработанную пенсию, и я сама решу, что с ней делать и каким образом повышать свой уровень».

Пенсионеры, как и все граждане Украины, согласно статье 48 Конституции имеют право «на достаточный жизненный уровень». К сожалению, по многим причинам это право носит декларативный характер. Точно так же декларативна и статья 46 Конституции, которая гласит, что «пенсии, иные виды социальных выплат и пособий, являющиеся основным источником существования, должны обеспечивать уровень жизни не ниже прожиточного минимума, установленного законом». А на самом деле – все не так...

– **Проект Закона «О предупреждении дискриминации пожилых в Украине», вынесен на суд общественности. Он как раз и направлен на то, чтобы напомнить людям, и в первую очередь государству, что оно в большом долгу перед теми, кто тяжело трудился, воевал, отдавая не только свое здоровье, но и саму жизнь во благо Родины, кто жил в нищете, но верил в светлое будущее и верит до сих пор, и заслуживает достойной человеческой жизни. В чем, на Ваш взгляд, ущемлены права пожилых?**

– Коснемся наиболее острых проблем. Пенсии начисляются в соответствии с восемнадцатью законами. Вследствие этого у людей возникает масса вопросов, много неясностей при начислении пенсий. Произошло расслоение населения страны на тех, кто зарабатывает взносы в Пенсионный фонд, и тех, кто получает мизерные пенсии. Имеют место и астрономические размеры пенсий некоторых пенсионеров, не сопоставимые даже со сред-

ней зарплатой в Украине, и совсем крохотные, откровенно нищенские.

Я уверена, что власть имущие понимают: это – самый большой вопрос. 13, 7 миллиона граждан получают пенсии в соответствии с Законом Украины «Об общеобязательном государственном пенсионном страховании». А 600 тысяч пенсионеров – в соответствии с остальными 17 законами.

Каждый из нас может на примере хотя бы близких или знакомых людей рассказать, что у нас сейчас творится в пенсионном обеспечении. Моя мама отработала в сельском хозяйстве 39 лет. Знаете, какой там труд?! Она – ветеран Великой Отечественной войны. Имеет пенсию 122 гривны. Со всеми индексациями и прибавками в этом году – полторы сотни. У моей коллеги мама имеет стаж 38 лет. В том числе по списку №1 – девять лет. И размер пенсии у нее аж 170 гривен. Согласитесь, что это социально несправедливо, не только по отношению к нашим мамам, но ко всем людям (а их миллионы!), которые отдавали все силы и здоровье на благо страны, ее экономического процветания. Справедливости ради надо сказать, что правительство понимает серьезность момента и старается принимать меры для улучшения дел.

Теперь о проекте Закона «О предупреждении дискриминации пожилых в Украине». Изучая его, не могла не обратить внимания на то, что сразу бросилось в глаза: как раз этим вопиющим проявлением дискриминации в пенсионной сфере в проекте не уделено должного внимания. Только в статье 11 записано: «Не допускается применение систем социального страхования, пенсионного страхования, адресной социальной помощи, ухудшающих положение пожилых». И все!

Думаю, что в Украине следует вводить одну пенсионную систему, один закон по пенсионному обеспечению для наемных работников, в котором больший размер пенсии получит тот, кто отработает большее количество лет с большим заработком. Если же человек имеет заслуги перед государством, тогда ему может быть назначена персональная пенсия за особые заслуги. Эти условия, по моему, да и по мнению многих моих коллег, самих пенсионеров, должны распространяться на все категории наемных работников. Исключение должно быть только для военнослужащих Министерства обороны и МВД, МЧС, СБУ.

В связи со сказанным, считаю: было бы целесообразным дополнить раздел II следующей статьи: «Статья 12. Пенсионное обеспечение. Запрещается дискриминация в порядке начисления пенсий для наемных работников по признакам принадлежности к определенным сферам деятельности, кроме отдельных случаев, предусмотренных законодательством».

проект Закону України

– **Ирина Владимировна, каково Ваше мнение о статьях проекта Закона, касающихся права на труд для пенсионеров – государственных служащих?**

– Хочу, чтобы меня правильно поняли, и никоим образом не хочу никого обидеть. Но, откровенно говоря, они вызывают воспоминания о тех временах, когда государством управляло Политбюро, состоящее, ну, из очень пожилых людей, которых освободить де-факто не представлялось возможным. Чем это закончилось для могучей ранее страны, хорошо известно. Особенно пенсионерам.

Наша Конституция, международное законодательство предусматривают возможность установления определенных отличий, в частности, предельные возрастные ограничения на занятия должностей, которые связаны с особыми требованиями или правилами профессиональной деятельности.

Согласимся, что работа в органах государственных – это ответственная работа, связанная с нервными перегрузками, со стрессами, с повышенным уровнем ответственности за принимаемые решения. Вот поэтому государство предоставляет по достижению пенсионного возраста пенсию, которая изначально в 3,6 – 4,5 раза выше, чем при аналогичных условиях на обычной работе. Кроме того, существует институт продления трудового договора для государственного служащего после достижения пенсионного возраста. С нашей точки зрения, этого достаточно, чтобы компенсировать так называемую несправедливость, которую пытается проект Закона, извините, ликвидировать.

Поэтому можно внести предложение: ст. 12, 13 и 14 исключить в связи с тем, что они не являются актуальными для основной массы пенсионеров в Украине.

Ведь завтра могут потребовать снять возрастные ограничения и военные пенсионеры, а за ними – пенсионеры органов МВД, другие категории граждан.

Здесь, наверное, уместен и такой вопрос: а где будет работать наша молодежь? Ведь ей, как никому другому, надо развивать экономику, укреплять государство, разве не так? Ведь, что это за государство, если в нем нет молодого задора и духа? К нынешней молодежи все-таки неприемлем термин: «Молодо-зелено!». Молодежь нынче грамотная, предприимчивая, ставит перед собой цели и добивается их выполнения. Следует все-таки еще помнить и другое: Украина – молодое государство. Естественно, и проблем в нем ещё предостаточно.

Но путь для разрешения этих проблем видится не в лоббировании интересов отдельных слоев населения, даже очень заслуженных, а в постоянной и кропотливой работе на благо Родины, в укреплении её экономики. А еще – в развитии демократии, возрождении патриотизма. Когда эти и другие вопросы будут решены, тогда и о дискриминации любого социального слоя в нашем государстве говорить не придется. В целом же, обсуждаемый проект Закона (и, надо верить, и делать все, чтобы он был принят!) Украине необходим. Поскольку направлен он на защиту самых дорогих и уважаемых людей, о заслугах которых мы стали забывать. Чего мы, естественно, не имеем права делать.

г. Севастополь.

ПРОТИ БІДНОСТІ – НЕ ПРОТИ БІДНИХ!

Боротьбу проти бідності і безробіття деякі державні мужі не завжди розуміють як категорію моральну. Але ж за поняттям такої боротьби стоять мільйони живих душ, за ними – не абстракція, а конкретні люди з їхніми непростими долями, з їхніми переживаннями, з їх людською гідністю. Суспільство не може миритися з численними фактами зневажання людей, чий матеріальний рівень робить їх „негідними пацієнтами” у поліклініках і лікарнях, небажаними працівниками у роботодавців. А це є ні що інше, як дискримінація (і не лише за віком!). Як же з цим боротися?

Наш власний кореспондент по Рівненській області Василь СЕМЕРЕНКО зустрівся з сивим ветераном і молодою дівчиною, ознайомив їх з текстом законопроекту і попросив висловити свої думки щодо проблем дискримінації літніх.

**Север'ян
БОРОВИК,
72-річний
пенсіонер
(м. Радивилів):**

**Любов
ШЕВЧУК,
безробітна
(с. Опарипси
Радивилів-
ського
району):**

„ГАРАНТУВАТИ ПРАВО ЛІТНІХ НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я”

Розробка Закону щодо запобігання дискримінації літніх в Україні, безперечно, заслуговує схвалення.

Хотілося б, щоб він, цей закон, якнайповніше враховував всі аспекти людської життєдіяльності, особливо у поважному віці. Та, на жаль, у проекті мають місце деякі „білі плями”.

Я, наприклад, вважаю, що в ньому недостатньо чітко виписані положення про захист прав літніх на охорону здоров'я. Це питання слід винести в окрему статтю, зазначивши не тільки це право, а й відповідальність медустанов і медпрацівників за його реалізацію.

Бо ж переважна більшість літніх – люди з обмеженими статками. А якщо називати речі своїми іменами – бідні! Ніде правди діти, не кожен лікар у нинішній „ринковий” час хоче братися за лікування бідних. Тому було б добре підкріпити таку статтю й положенням про спеціальне фінансування лікування літніх, обумовлене окремим рядком у бюджеті.

Ми останнім часом багато говоримо про прагнення України до європейських стандартів. Ось тут наша влада якраз і повинна повчитися у Європи, як там фінансуються програми боротьби з бідністю. Тоді й наша програма наповниться реальним змістом.

„ДОСВІД ЛІТНІХ – НА КОРИСТЬ ДЕРЖАВИ І МОЛОДІ”

Мені до статусу літньої людини ще далеко. Але час біжить швидко. Тож доводиться думати і про віддалену перспективу. Тим більше, що сучасні реалії дають підстави для цього (маю на увазі безробіття).

Мою увагу у проекті Закону привернули статті про право літніх на працю. І це добре, що ініціатори законопроекту так гостро ставлять питання зайнятості старших людей. Адже їхній життєвий і професійний досвід має прислужитися нашій державі і молодим працівникам.

Загалом питання працевлаштування нині набуло не лише соціально-економічної ваги, а й політичної. І його треба розв'язувати. Причому негайно. Щоб люди мали до чого прикласти свої руки й знання, працювали на свій добробут і економічний розвиток держави. Бо поки що багатьом нашим співвітчизникам, у тому числі й літнім, щоб заробити собі на прожиття, доводиться їхати за кордон. Хіба це нормально?

Окремо слід виписати у майбутньому законі положення про те, що роботодавці мають створювати робочі місця для літніх, інвалідів, підлітків. Тоді не на словах, а на ділі ми розгорнемо боротьбу з безробіттям.

1 жовтня – День людини похилого віку

Юхим БЕРЕЗОВСЬКИЙ – метр української журналістики. Трудовий стаж газетяра Березовського почався одразу після його демобілізації з лав Червоної Армії, тобто в 1946 році. Тож ми маємо всі підстави розпочати клопотання, щоб цей трудовий подвиг було занесено до Книги рекордів Гіннеса. Ще б пак! Через два роки відзначатимемо 60-ліття його журналістської діяльності!

Друкуючи його матеріал, присвячений Дню людини похилого віку, ми вітаємо члена ВАП, ветерана Великої Вітчизняної війни, члена Національної

Спілки журналістів України Юхима Давидовича Березовського і бажаємо йому міцного здоров'я та активного довголіття.

Невпинно спливають роки. Все менше стає ветеранів Великої Вітчизняної війни, звиятців, які в героїчному двобої з фашистською навалою захистили честь і незалежність Батьківщини, а після перемоги одразу ж підставили свої плечі під відродження зруйнованого ворогом народного господарства.

Старіють ветерани. Наймолодшим із них – людям останнього воєнного призову вже скоро виповниться по 80 літ. Тож усе жорсткіше допікають їм тяжкі недуги – відгомін тих пекельних бойових літ, тяжких поранень та стресів. На щастя, хоч і запізнило, суспільство починає більш-менш уважніше дбати про здоров'я ветеранів. До велемовних обіцянок-цяцянок доєднуються практичні діяння в цьому благородному напрямку.

Нещодавно в конкурсі, проведеному Головним управлінням охорони здоров'я м. Києва на честь 60-річчя визволення столиці України від німецько-фашистських загарбників,

Київська міська клінічна лікарня № 11, де діє госпітальне відділення для інвалідів та ветеранів війни, виборола друге місце, поступившись лише одному з кращих в Україні госпіталів (що в Пуші-Водиці).

Тож побуваємо, шановні читачі, на вулиці Rogozivskiy, мальовничій околиці Дніпровського району столиці, де розташована лікарня. Передусім впадає в око досить масштабне впорядкування лікарні: ожив фасад поліклініки, чепуряться різні її служби, оновлюється лікарняне устаткування. А головне, дедалі помітніше вдосконалюється медична допомога пацієнтам, як у відділеннях лікарні, так і в поліклініці.

– Добре слово ми можемо почути не лише від пацієнтів, а й від керівництва медичних управлінь міської та районної державних адміністрацій, – говорить Богдан Аркадійович Ушкевич, головний лікар лікарні № 11. – Нелегко далось подолання колапсу, який стався після того, як

За здоров'ям –

наша лікарня перестала бути медичним підрозділом залізничників, і який припинив надавати допомогу у попередніх розмірах Дарницький вагоноремонтний завод. І тут доречно висловити нашу щирю подяку державній адміністрації Дніпровського району, передусім Олександрі Семеновичу Шевчуку та його заступнику Ользі Петрівні Дейнезі за ефективну підтримку. Торік нам було виділено з позабюджетних коштів 80 тисяч гривень, а за перше півріччя нинішнього – 100 тисяч. Більше того, О. С. Шевчук навіть виділяє нам кошти з депутатського рахунку. Він багато зробив останнім часом для оновлення жіночої консультації.

На жаль, у нас ще мало спонсорів серед підприємств і організацій району. Хіба що добре слово можемо сказати про меблевий комбінат "Берест" (керівник М. В. Крачковський), який веде ремонтні роботи в терапевтичному відділенні. Підсобляє лікарні по старій пам'яті і керівництво

ДВРЗ, але це дуже мало порівняно з тим, що було, коли завод і лікарня діяли в одній супрязі в залізничному відомстві. Сподіваємось, що інші підприємства й організації, і не лише нашого Дніпровського району, підключаться до спонсорської підтримки лікарні й нашого госпітального відділення зокрема. Адже у нас лікуються інваліди та ветерани Великої Вітчизняної війни з усіх лівобережних районів столиці.

Надіємось, що й надалі зростатимуть суми добровільних внесків у зміцнення матеріальної бази лікарні. Прикладом у цій благородній справі можуть служити депутати Київської міськради М. Ю. Салюта та П. В. Шевченко, які минулого й нинішнього року відчутно підтримали нас фінансово в придбанні холодильників, меблів, комп'ютера, медикаментів та ін. Безперечно, така підтримка є неоціненною, і працівники лікарні дуже вдячні щедрим людям.

Але не лише приведеними в поря-

1 жовтня – День людини похилого віку

на Рогозівську

док стінами, медобладнанням, інвентарем, належним забезпеченням хворих сучасними медикаментами визначається тонус лікувального закладу. Дуже багато залежить від людського фактору, від фахових якостей персоналу, його сумлінності й самовідданості в дотриманні клятви Гіппократа. Головний лікар Богдан Аркадійович Ушкевич із задоволенням говорить про лікарів, медсестер, обслуговуючий персонал лікарні.

Ми – у відділенні ветеранів війни, яке останнім часом сприяє піднесенню іміджу лікарні № 11.

– З того часу, як ветеранське відділення очолив Андрій Миколайович Тихоненко – досвідчений фахівець і вмільний організатор лікувальної справи, котрий пройшов велику школу за час тривалої праці в Лікарні швидкої допомоги, а йому на підмогу прийшла старша медична сестра Валентина Василівна Альохіна, справи у відділенні докорінно змінилися. Куди й поділася напруга в колективі, припинилися претензії від хворих. Адже контингент тут особливий. Нелегким був фронтний шлях людей і подальші роки відбудови. Тож у відносинах з ними неп-

рипустима казенність, байдужість, не кажучи про грубе слово чи нещире, нетактовну інтонацію. Добре, що працівники відділення ставляться до своїх пацієнтів, як до батьків, усе роблять від душі для поліпшення їхнього настрою, самопочуття, здоров'я. Це високо цінують пацієнти.

– Відсутність будь-яких проблем з ліками, навіть найсучаснішими і найдорожчими, цілком пристойне харчування – все це добре і, відверто кажучи, якось незвично, – говорять ветерани, – але не головне. Ми вдячні людям у білих халатах за теплоту, душевність, готовність будь-якої миті прийти на допомогу, підтримати колишніх фронтників морально. Ветерани прагнули раніше потрапити до госпіталів у Пушчу-Водицю або в Циблі, а тепер багатьох приваблює саме 11-та лікарня. Добро не забувається!..

Побачивши кореспондента з диктофоном і блокнотом, напередбачили почали просити ветерани, аби ж не забули сказати добре слово і про заступника головного лікаря Майю Романівну Данильчук, і про молодих лікарів: невропатолога Людмилу Олександрівну Директор (оце так прізви-

ще!), про терапевта Антоніну Костянтинівну Сафронову.

– Та про „сестричок” наших не забудьте! – просить сивочолий ветеран. – Які це чудові люди!.. Вони ж живуть своєю роботою!

І справді, Галина Олександрівна Кочеткова в 11-й лікарні з 1960 року, а енергії вистачає як у молодості... Приємно дивитися, як працюють з хворими Олена Дмитрівна Кравець, Наталія Миколаївна Сидоренко, Лариса Андріївна Міщіхіна, Марія Володимирівна Шевченко, масажист Сер-

гій Григорович Лабун, сестра-господарка Людмила Борисівна Шапаренко – завзята поборниця порядку, чистоти й затишку у відділенні, роздавальниці сніданків, обідів, вечерь Віра Іванівна Бондарева та Лариса Іванівна Позняк. І як тут не згадати санітарок – таких скромних і водночас незамінних трудівниць – Ніну Михайлівну Кондратенко (вона 42 роки самовіддано працює в цій лікарні!), Любу Романенко.

Однією з форм лікувальної терапії є позитивні емоції пацієнтів, які викликає спілкування ветеранів між собою. Згадуються молоді літа, обпалені війною. Спогади, спогади... Про героїчну оборону Києва, визволення столиці України, участь у штурмі Берліна – такий звитязний шлях киянина Миколи Васильовича Супруна – інваліда війни 1-ої групи. До речі, тут у відділенні відбулася його хвилююча зустріч з колегою, ветераном війни Петром Савелійовичем Пижом, з яким і в мирний час довгі роки працювали на Дарницькому шовковому комбінаті. Фронтвою медсестрою була Ганна Сергіївна Тоболіна, яка рятувала, виносила з поля бою поранених воїнів.

Ось виписується з лікарні один із ветеранів.

– Приходьте до нас у гості, – щиросердо запрошує медсестра Г. О. Кочеткова.

– Дякую дуже! Приходитиму до вас, на Рогозівську і в гості, і за здоров'ям, – посміхається ветеран.

Фоторепортаж Наталії
КОМПАЦЕВОЇ

**АКТИВОВАНІ ДІЮЧІ КОМПОНЕНТИ ЛІКАРСЬКИХ ТРАВ
+ СОРБЕНТ ПОТУЖНОЇ СИЛИ**

ФІТОСІЛ

Серія фітокомпозицій ФІТОСІЛ — це

- ✿ перша допомога при будь-яких отруєннях (в т.ч. алкогольних), алергіях, дерматитах, інфекційних захворюваннях, виразках, опіках, гнійних ранах
- ✿ очищення організму від шлаків
- ✿ імуностимуляція
- ✿ зондування, очищення від токсинів і відновлення функцій печінки
- ✿ очищення судин, нормалізація кров'яного тиску
- ✿ відновлення клітин слизової оболонки шлунку, кишечника, сприяння процесам травлення

РЯТІВНИК

ГЕПАНОРМ

ФІТОВАЗІЛ

ФІТОГАСТРИА

Перед вживанням проконсультуйтеся з лікарем

З питань оптових поставок ФІТОСІЛА звертайтеся за тел. (044) 565-06-49

Рада Всеукраїнської
асоціації пенсіонерів
вітає всіх літніх
громадян України
з Днем людини
похилого віку!

Що таке Маестро?

Маестро ВАТ Банку "БІГ Енергія" – це міжнародна платіжна картка, дія якої не обмежується територією України, а поширюється на весь світ. Додаткові переваги цієї картки дадуть Вам змогу розрахуватися за товари та послуги у мільйонах магазинів та пунктів обслуговування карток міжнародної платіжної системи MasterCard. До того ж, Ви зможете отримати готівку у всіх банкоматах, які мають логотип Маестро.

Де я можу розрахуватися за допомогою Маестро?

Маестро ВАТ Банку "БІГ Енергія" приймається майже по всій Україні. Логотип Маестро вітатиме Вас у магазинах, супермаркетах, готелях, кафе та ресторанах, туристичних агенціях, – Вашу картку приймуть до оплати більш ніж 10'000 підприємств торгівлі та надання послуг, і ця цифра постійно зростає.

Чому я маю користуватися Маестро?

Користуватися картою Маестро ВАТ Банку "БІГ Енергія" набагато зручніше та безпечніше, ніж носити з собою гроші. Де б Ви не розраховувалися картою, всі витрати сплачуватимуться з Вашого банківського рахунку у ВАТ Банку "БІГ Енергія". Отже, з Маестро Ваші гроші будуть з Вами завжди – а у Ваших кишенях не буде нічого зайвого. Отримавши картку Маестро в нашому банку, Ви зможете не тільки не хвилюватися про своєчасне та оперативне зарахування пенсії, а також отримувати додаткові доходи, тому що банк нараховує відсотки на залишок по Вашому картковому рахунку. Крім того, Вам не потрібно приходити в установу банку і чекати своєї черги – Ви зможете знімати гроші зі свого карткового рахунку у будь-який зручний для Вас час і в будь-якому місці, де є банкомат з логотипом Маестро. Також Ви можете надати близькій для Вас люди-

ні можливість розпоряджатися всіма або частково грошових коштів на картковому рахунку, оформивши на цю людину додаткову картку. Гроші, які знаходяться на Вашому рахунку або картці, захищені від крадіжки і втрати. Платіжні картки захищені особистим ПІН-кодом, тому ніхто, крім Вас, не зможе скористатися нею, навіть якщо Ви її втратили.

Ще однією перевагою використання картки Маестро ВАТ Банку "БІГ Енергія" є те, що незабаром разом із Всеукраїнською асоціацією пенсіонерів буде реалізована спільна програма, завдяки якій власники пенсійних карток Маестро зможуть не тільки розраховуватися цією картою за товари та послуги, а й отримувати знижки у всіх підприємствах, установах і організаціях, які беруть участь у програмі ВАП з надання знижок.

Друкується на правах реклами.

Контакти ВАП

Робочі засідання у Лангенфельді...

...і в Бонні.

Берлін. Члени делегації ВАП разом з ветераном німецьких газетярів Ульріхом Вінцем (другий ліворуч) біля рейхстагу.

Делегація ВАП у Німеччині

Під час відвідань провідної клініки Німеччини у Лангенфельді, де працюють кваліфіковані геронтологи.

На запрошення Президента Європейського Союзу пенсіонерів делегація Всеукраїнської асоціації пенсіонерів відвідала Німеччину з офіційним візитом. Очолив делегацію голова Ради ВАП Володимир Дзьобак; до складу делегації також увійшли: заступник голови Ради Асоціації, головний редактор видань ВАП Олег Кравченко, завідувач медичного відділу ВАП, лікар-хірург Юрій Буковський, начальник Управління у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів Севастопольської міської державної адміністрації Любов Биковська.

Делегація ВАП відвідала ряд клінік та інтернатів для людей похилого віку у Бонні, Лангенфельді, Фірзені, де детально ознайомила з досвідом соціального захисту інвалідів, літніх громадян, обговорила з німецькими фахівцями різні аспекти медико-соціальної допомоги хворим, зустрілася з політичними та громадськими діячами Кольна, Берліна, Бонна та інших міст Німеччини.

– Ми дуже вдячні німецьким колегам, – сказав на завершальній зустрічі в Європейському Союзі пенсіонерів голова делегації В. В. Дзьобак, – за ту величезну увагу й турботу, яку ми постійно відчували в Берліні і в Кольні, в Бонні і Лангенфельді, у Фірзені і Ксантені. Ця коротка подорож Німеччиною вмістила в собі і ділові зустрічі, і чудову культурну програму, збагатила нас новими знаннями і враженнями.

Голова Ради ВАП запросив Президента ЄСП доктора Бернхарда Вормса разом з німецькими колегами відвідати головний офіс Всеукраїнської асоціації пенсіонерів у Києві та ознайомитися з роботою регіональних відділень ВАП. Доктор Вормс з вдячністю прийняв запрошення і запевнив, що контакти з українськими колегами будуть продовжені.

Зустріч членів делегації ВАП з лікарями та фахівцями-геронтологами у пансіонаті для людей похилого віку у Фірзені.

Ксантен – відкрите німецькими археологами місто, де пролягав північний кордон Римської імперії.

Бонн. Тут жив Бетховен.

Колишній бургомістр Лангенфельда Фрідген Гергенс (другий ліворуч) знайомить гостей з України з любим його серцю містом.

Кольн. Президент Європейського Союзу пенсіонерів доктор Бернхард Вормс (у центрі) з членами української делегації під час прогулянки на теплоході по Рейну.

З днем народження, ПВКС!

Нещодавно члени Всеукраїнської асоціації пенсіонерів дали „путівку в життя” новій структурі – Першій всеукраїнській кредитній спілці (ПВКС).

Ця фінансова установа має на меті реалізацію програм, покликаних задовольняти фінансові інтереси членів ВАП.

Згідно з угодою про співробітництво, укладеною між ПВКС і Фондом з питань Польських Кредитних Зв'язків за участю ПККОКК („Каси крайової”) та Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України, ПВКС – це пілотний проект, метою якого є впровадження нової моделі кредитної спілки з розгалуженою мережею відокремлених підрозділів, що сприяє консолідації ринку кредитних спілок України.

Першим кроком на шляху реалізації цього проекту є відкриття Радивилівського відділення ПВКС, у якому взяли участь перший заступник голови Рівненської обласної ради В. І. Крока, голова Радивилівської районної держадміністрації С. В. Шевченко, голова Наглядової ради ПВКС В. В. Дзьобак, голова правління Спілки Н. М. Жила, дирек-

тор Радивилівського відділення ПВКС Л. В. Хороновська, керівник проекту реконструкції приміщення Радивилівського відділення Спілки М. П. Федун, головний прораб Б. П. Тивонюк, головний економіст Л. Д. Столярук, керуюча Радивилівським відділенням Приватбанку В. В. Теслиук, бухгалтер-касір І. В. Іськович.

Кредитна спілка пропонує такі послуги: кредити на споживчі цілі та підприємницьку діяльність строком до 12 місяців на вигідних умовах; депозити до запитання та строкові (на 3, на 6 або на 12 місяців) на умовах, що враховують усі інтереси вкладника.

Тож відтепер члени ВАП у Радивилівському районі матимуть змогу придбати через ПВКС холодильник або іншу побутову техніку у розстрочку, оформити депозитний вклад тощо.

У зручному й добре обладнаному приміщенні відділення, освяченому місцевим багюшкою, встановлені комп'ютери, телефон, факс.

Хай щастить тобі, ПВКС!

На знімку: на порозі перед новосіллям – фото на згадку.

Театр

„Життя людського духу” – девіз цих митців

Перша прем'єра Театру драми і комедії на лівому березі Дніпра відбулася 21 квітня 1979 року. Це була п'єса „Высшая точка – любовь” молодого тоді одеського драматурга Р. Феденьова. А режисером постановки і „батьком нового театру” став талановитий митець сучасного театрального мистецтва Едуард Митницький.

А зібрав він трупу у небачено короткий термін – менш як за рік! І це при тому, що в столиці України діяли „театри корифеїв” – франківці, мистецький колектив театру російської драми імені Лесі Українки, а також оперний та інші.

Чим же приваблює до себе театр Митницького?

Передусім – гострим відчуттям сучасності, вмінням повернути людям давно втрачені мрії. Головне для цього театру – „життя людського духу”, головною цінністю є людина.

Колись Антон Павлович Чехов на прохання розповісти про своїх героїв відповів: „Читайте мої книги. Там же все написано!..” Тож про цей чудовий театр розповідати можна довго, а можна просто сказати: „Дивіться його вистави! Там же все сказано!..”

Класика і сучасна драматургія – все тут наповнюється чарівною силою людських почуттів. І в „Живом трупе” за Л. Толстим, і в „Любові під в'язами” Ю. О'Ніла, у „Трамвае „Желание” за Т. Уільямсом, в „Одруженні” М. Гоголя, у „Рогоносці” Ф. Кромеллінка, у „Тайне страсти жгучей” Е. Ростана – скрізь талановиті режисери та актори театру утверджують високий гуманізм і справжню любов до Людини.

Завітайте на Лівий берег! Не пошкодуєте!

На знімках: Едуард Митницький – „батько Театру на Лівому березі”; актори Татьяна Круликівська та Сергій Петько у сцені із спектаклю „Тайна страсти жгучей” за п'єсою Е. Ростана „Романтики”.

50 плюс

ГАЗЕТА
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
АСОЦІАЦІЇ
ПЕНСІОНЕРІВ

ДЛЯ ТИХ, КОМУ
П'ЯТДЕСЯТ І БІЛЬШЕ

Засновник: ВГО ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПЕНСІОНЕРІВ (ВАП)

Видавець: ДП „Видавничий дім „ІНФОЦЕНТР”

Шеф-редактор Володимир ДЗЬОБАК

Головний редактор Олег КРАВЧЕНКО

Літредактор-коректор Людмила ДИКА

Фотокореспондент Наталія КОМПАНИЦЕВА

Дизайн і верстка Елеонора МІЛЬЧЕНКО

Розміщення реклами в газеті – через ДП „Видавничий дім „ІНФОЦЕНТР”
Реклама: Олександр ДОРОШЕНКО. Тел. (044) 417-24-28; факс (044) 417-52-60
Редакція газети не завжди поділяє думки авторів.

Відповідальність за зміст рекламних публікацій несе рекламодавець.

При передруку матеріалів посилання на „50 плюс” обов'язкове.

Газета надається безкоштовно членам ВАП. Підписано до друку 20.09.04.

Адреса редакції та видавця: 04071, Київ, вул. Нижній Вал, 21, ВАП.

Тел. (044) 417-24-28; факс (044) 417-45-27.

E-mail: oleg_kravchenko@ukr.net

http://www.uarp.org

Друк: СПД КВК. м. Київ, вул. Магнітогорська, 2а. Тираж 6625 прим. Зам. № 98.